

DIRECȚIA SANITARĂ VETERINARĂ
ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR
IALOMIȚA

Nr. 9168/22.04.2024

ROMÂNIA	
Instituția Prefectului Jud. IALOMIȚA	
Intrare Nr.	5327
200.....Luna.....Ziua.....	04.....22

**INSTITUȚIA PREFECTULUI - JUDEȚUL IALOMIȚA
D-LUI PREFECT AL JUDEȚULUI IALOMIȚA - CONSTANTIN MARIN**

Urmare a adresei dumneavoastră nr. 5357/17.04.2024, referitoare la temele ce vor fi prezentate, în cadrul ședinței de lucru a Colegiului Prefectural, organizată în data de 24.04.2024, vă transmitem atașat materialul solicitat.

Cu deosebită considerație,

**DIRECTOR EXECUTIV,
Dr. MIHAI PUJA
Medic primar veterinar**

Intocmit,
Dr. Moldoveanu Mihai

DIRECȚIA SANITARĂ VETERINARĂ
ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR
IALOMIȚA

BOLILE ANIMALELOR CU IMPACT MAJOR ECONOMIC ȘI ASUPRA SĂNĂȚĂII OAMENILOR

SALMONELOZA

ETIOLOGIE

Salmoneloza este o infecție cu bacterii din specia *Salmonella*. Există peste 2500 serotipuri de *Salmonella*.

Bacteria *Salmonella* trăiește în tractul intestinal al animalelor infectate și la om și poate contamina o varietate de alimente, cum ar fi carne, ouă, lapte, fructe de mare, legume, fructe.

Simptomele infecției cu *Salmonella* - salmoneloza - sunt, de obicei, gastro-intestinale: diaree (uneori cu sânge), febră, greață, vomă, crampe abdominale. Aceste simptome pot fi severe, în special la copiii mici, persoanele în vârstă și persoanele cu sistemul imunitar slăbit.

IMPACTUL ECONOMIC ȘI ASUPRA SĂNĂȚĂII PUBLICE

IMPACTUL ECONOMIC

Confirmarea bolii în fermele de animale poate produce pagube însemnate prin mortalitate (înregistrată în special la păsări), dar și prin avorturi (înregistrate la oi și iepe).

De asemenea pagubele economice pot fi accentuate de măsurile impuse prin Programele de Măsuri întocmite pentru combaterea focarelor de boală, măsuri care pot varia de la restricții în ceea ce privește circulația animalelor/păsărilor, restricții asupra produselor obținute de la acestea sau chiar eutanasierea păsărilor afectate și neutralizarea cadavrelor.

Costul *Salmonellei* la nivel european anual aprox 2.8 miliarde euro (sursa: Comisarul european David Byrne).

Un număr redus de serotipuri de *Salmonella* spp. sunt larg răspândite, iar eliminarea completă din mediu și mai ales în sectorul primar de creștere este aproape nerealizabilă din punct de vedere economic.

Cu toate acestea, un bun management poate reduce riscul introducerii și persistenței la nivel minim, în special după îmbunătățirea controlului *Salmonellelor* în sectorul de creștere și în producerea furajelor.

IMPACTUL ASUPRA SĂNĂȚĂII PUBLICE

Infecțiile cu *Salmonella* spp pot cauza episoade de toxiinfecții dar, în mod frecvent, numai aproximativ 200 serotipuri sunt asociate cu toxiinfecții umane în fiecare an.

Obiectivul sanitar-veterinar în ceea ce privește sănătatea publică este reprezentat de asigurarea măsurilor corespunzătoare și eficiente în vederea detectării și controlului Salmonellei în toate etapele producției, în special la nivelul producției primare (nivelul fermei).

La momentul actual este elaborat și implementat Programul de Control al Salmonelozelor zoonotice în efectivele de găini de reproducție, găini ouătoare și broileri.

Serotipurile relevante (cele pentru care sunt dispuse măsuri) sunt următoarele:

- ✓ Găini reproducție: *S. enteritidis*, *S. typhimurium*, *S. infantis*, *S. hadar*, *S. Virchow*;
- ✓ Găini ouătoare: *S. enteritidis*, *S. typhimurium*;
- ✓ Broileri, curcani: *S. enteritidis*, *S. typhimurium*.

LEGISLAȚIE RELEVANTĂ

Există un pachet legislativ al UE de monitorizare a zoonozelor - Salmonella - structurat pe mai multe obiectiv, după cum urmează:

- ✓ **Analiza riscului**
 - Directiva nr. 99/2003, privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici, transpusă în legislația națională prin Ordinul A.N.S.V.S.A. nr. 34/2006 .
- ✓ **Managementul riscului**
 - Reg. 2160/2003, privind controlul salmonellei și al altor agenți zoonotici specifici, prezenți în rețeaua alimentară;
 - Reg. 200/2010, privind obiectivul UE de reducere a prevalenței anumitor serotipuri de Salmonella la efectivele reproducătoare adulte din specia *Gallus gallus*;
 - Reg. 517/2011, de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului, cu privire la stabilirea unui obiectiv al UE de reducere a prevalenței anumitor serotipuri de Salmonella la găinile ouătoare din specia *Gallus gallus*;
 - Reg. 200/2012, privind un obiectiv al Uniunii de reducere a Salmonella enteritidis și Salmonella typhimurium la efectivele de pui de carne;
 - Reg. 1190/2012, privind un obiectiv al Uniunii de reducere a Salmonella Enteritidis și a Salmonella Typhimurium la efectivele de curcani;
 - Reg. 1177/2006, de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele în vederea utilizării de metode de control specifice în cadrul programelor naționale de control al salmonellei la păsările de curte.
- ✓ **Legislația privind igiena alimentelor**
 - Reg. 178/2002, de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare;
 - Reg. 852/2004, privind igiena produselor alimentare;
 - Reg. 853/2004, de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală;
 - Reg. 625/2017, privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor

privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor;

- Reg. 2073/2005, privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare.

- Grantul CE de aprobare și cofinanțare a programelor veterinare ale României.

Există, de asemenea elaborat, un pachet legislativ național, după cum urmează:

- Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 35/2016, cu modificările și completările ulterioare - Programul acțiunilor strategice;

- Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 34/2006, privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici;

- Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 79/2008, privind notificarea internă și declarea bolilor;

- H.G. nr. 1214/2009, privind metodologia pentru stabilirea și plata despăgubirilor ce se cuvin proprietarilor de animale tăiate, ucise sau altfel afectate în vederea lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor;

- Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 10/2024, pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților, centrelor de colectare, transportatorilor și mijloacelor de transport rutier din domeniul sănătății și protecției animalelor.

ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE

AUTORITATEA COMPETENTĂ LOCALĂ SANITARĂ VETERINARĂ

✓ INSTRUIREA OPERATORILOR

- anual, obișnuit în luna ianuarie, se organizează instruirea medicilor veterinari oficiali, a medicilor veterinari de liberă practică organizați în condițiile legii, care au contracte de colaborare cu exploatațiile de creștere a păsărilor și a altor persoane (proprietari, asistenți veterinari etc.) cu privire la prevederile legislației în vigoare și la programul stabilit pentru anul în curs. Se predau, pe bază de semnătură, programele anuale de supraveghere, întocmite în 3 exemplare, pentru fiecare exploatație în parte (unul pentru medicul veterinar oficial, unul pentru exploatație și unul care rămâne la D.S.V.S.A. Ialomița);

- se fac instruiți atunci când intervin modificări ale legislației și ori de câte ori este nevoie.

✓ ANALIZA ȘI APROBAREA PROGRAMELOR DE POPULARE ȘI SUPRAVEGHERE, PENTRU FIECARE EXPLOATAȚIE DE PĂSĂRI

- în luna decembrie, se solicită de la agenții economiei deținători de exploatații de creștere a păsărilor, care fac obiectul Programului Național, programul propriu de supraveghere și programul de populare pentru anul următor;

- până la sfârșitul anului se verifică programul de supraveghere pentru fiecare exploatație în parte;

- se analizează și se aprobă programarea calendaristică a recoltărilor de probe pe autocontrol pentru fiecare exploatație și fiecare efectiv din exploatație;

- se programează calendaristic probele ce vor fi recolate în control oficial;

- programele aprobate se transmit agenților economiei până la sfârșitul anului în curs, pentru anul următor, astfel încât să nu existe posibilitatea unor întârzieri față de termenele prevăzute pentru eșantionare.

✓ **RECOLTAREA PROBELOR ÎN CONTROL OFICIAL, MONITORIZAREA RECOLTĂRII ȘI AFLUIRII PROBELOR RECOLTATE ÎN PROGRAMELE DE AUTOCONTROL ȘI A REZULTATELOR OBTINUTE**

RECOLTAREA PROBELOR ÎN CONTROL OFICIAL

- **Programul național de control al salmonelozelor zoonotice la găinile de reproducție din România**

➤ Scop: Apărarea sănătății publice prin reducerea și/sau menținerea procentului maxim la cel mult 1% al efectivelor de găini de reproducție adulte din specia Gallus gallus pozitive pentru Salmonella Enteritidis, Salmonella Infantis, Salmonella Hadar, Salmonella Typhimurium și Salmonella Virchow;

➤ Toate exploatațiile ce cuprind cel puțin 250 de găini de reproducție sunt incluse în Program;

➤ D.S.V.S.A. Ialomița se asigură că probele recoltate în cadrul Programului național de control al salmonelozelor zoonotice la găinile de reproducție sunt recoltate numai de personal instruit în acest scop;

Programul de control oficial

Control oficial de rutină în toate efectivele (hale populate) din exploatație:

1. o prelevare oficială de rutină în termen de 4 săptămâni de la începutul perioadei de ouat sau de la mutarea păsărilor în unitatea de ouat;
2. o prelevare oficială de rutină spre sfârșitul perioadei de ouat, cel mai devreme cu 8 săptămâni înainte de terminarea ciclului de producție;
3. o prelevare oficială de rutină în cursul producției, într-un moment suficient de îndepărtat de cele 2 prelevări anterioare.

Prelevarea oficială pentru confirmare:

1. În situația în care există incertitudini cu privire la obținerea unor rezultate pozitive la autocontrolul realizat de către operatorul economic, în cel mai scurt timp de la primirea buletinului de analiză cu rezultatul serotipizării efectuată la nivelul LNR-IDSAs, DSVSA recoltează probe în cadrul controlului oficial de confirmare.
2. Odată cu prelevarea oficială de probe pentru confirmare se prelevează, suplimentar, cel mult cinci păsări/hală, din toate efectivele din exploatație pentru testarea prezenței agenților antimicrobieni sau a efectului inhibitor al proliferării bacteriene.

Categoriile de probe ce se prelevează:

a) Control oficial de rutină în toate efectivele (hale populate) din exploatație:

i) în baterii - cel puțin 2 probe de materii fecale de cel puțin 150 g fiecare din fiecare efectiv (hală populată);

ii) la sol - 5 perechi de încălțăminte de unică folosință (tampoane "șosete"), din fiecare efectiv de păsări (hală populată) ce vor fi grupate în cel puțin două probe compuse, sau cel puțin o pereche de încălțăminte de unică folosință (tampon "șosetă") și o probă de praf din fiecare efectiv (hală populată), sau cel puțin 2 probe compuse de materii fecale proaspete prelevate aleatoriu din mai multe puncte ale adăpostului din fiecare efectiv a cel puțin 150 gr/probă compusă (hală populată).

b) Prelevarea oficială pentru confirmare:

1. Prelevarea probelor se face în conformitate cu precizările lit. a); toate probele recoltate sunt analizate la LNR din cadrul IDSA.
2. Odată cu prelevarea oficială de probe pentru confirmare se prelevează, suplimentar, cel mult cinci păsări/hală, din toate efectivele din exploatație pentru testarea prezenței agenților antimicrobieni sau a efectului inhibitor al proliferării bacteriene.
3. Un efectiv de găini de reproducție este considerat pozitiv:
 - (i) în cazul în care se depistează prezența serotipurilor de Salmonella relevante, cu excepția tulpinilor vaccinale, în una sau mai multe probe prelevate de la efectiv, în cadrul Programului național de control al salmonelozelor zoonotice la găini de reproducție; sau
 - (ii) în cazul în care au fost depistați în efectiv agenți antimicrobieni sau cu acțiune bacteriostatică.
4. În caz de confirmare a prezenței serotipurilor de Salmonella relevante se aplică prevederile lit. C din anexa II la Regulamentul (CE) nr. 2.160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind controlul salmonellei și al altor agenți zoonotici specifici, prezenți în rețeaua alimentară, precum și prevederile Programului național de control al salmonelozelor zoonotice.
5. După depopularea unui efectiv confirmat pozitiv este obligatorie prelevarea oficială de probe pentru verificarea eficienței decontaminării; în cazul în care rezultatele testelor oficiale de verificare a eficienței decontaminării sunt necorespunzătoare, se repetă acțiunile de decontaminare, după care se repetă prelevarea oficială de probe până la obținerea de rezultate corespunzătoare.

Costul analizelor de laborator pentru probele de verificare a eficienței decontaminării prelevate a doua oară, precum și pentru eventualele prelevări ulterioare este suportat de operatorul economic; repopularea unei hale/a unui adăpost în care anterior a fost crescut un efectiv pozitiv la serotipurile relevante de Salmonella se efectuează numai după ce probele oficiale de verificare a eficienței dezinfecției au avut rezultate corespunzătoare.

Programul național de control al salmonelozelor zoonotice la găinile ouătoare din România

- Scop: Apărarea sănătății publice prin reducerea și/sau menținerea procentului maxim la cel mult 2% al efectivelor pozitive de găini ouătoare adulte;
- Toate exploatațiile ce cuprind cel puțin 350 găini ouătoare (*Gallus gallus*) ce produc ouă destinate consumului uman vor fi incluse în program.

➤ D.S.V.S.A. Ialomița se asigură că probele recoltate în cadrul Programului național de control al salmonelozelor zoonotice la găinile ouătoare sunt recoltate numai de personal instruit în acest scop;

Programul de control oficial

Prelevarea oficială de probe se realizează:

- a) anual de la toate efectivele (halele populate) din toate exploatațiile cu cel puțin 1.000 de păsări;
- b) la vârsta de 24 săptămâni (± 2 săptămâni) a unui efectiv nou ce a fost introdus într-o hală/adăpost în care efectivul anterior a fost depistat pozitiv pentru *Salmonella* Enteritidis sau *Salmonella* Typhimurium;
- c) în orice caz în care se suspectează o infecție cu *Salmonella*, atunci când se investighează focare de boli cu transmitere prin alimente;
- d) în toate celelalte efective din exploatație, în cazul în care se depistează în urma controlului oficial sau în urma autocontrolului, prezența *Salmonellei* Enteritidis sau a *Salmonellei* Typhimurium într-unul din efectivele din exploatație.

Categoriile de probe ce se prelevează:

1. În baterii - 2 probe compuse de materii fecale proaspete plus cel puțin o probă compusă de materii proaspete în funcție de mărimea efectivului, sau
2. la sol - 2 perechi de încălțăminte de unică folosință (tampoane "șosete"), plus cel puțin o pereche de încălțăminte de unică folosință (tampoane șosete) în funcție de mărimea efectivului.

DSVSA poate decide înlocuirea unei probe compuse de materii fecale proaspete sau a unei perechi de încălțăminte de unică folosință (tampoane șosete) recoltate în cadrul controlului oficial cu o probă oficială de praf de cel puțin 100 g.

Odată cu prelevarea oficială a probelor prevăzută la lit. b), c) și d) se verifică documentele care atestă că păsărilor nu li s-au administrat agenți antimicrobieni și se prelevează și probe pentru testarea prezenței agenților antimicrobieni sau a efectului inhibitor al proliferării bacteriene compuse din cel mult cinci păsări/hală, din toate efectivele din exploatație.

Un efectiv de găini ouătoare este considerat pozitiv:

- a) în cazul în care se depistează prezența serotipurilor de *Salmonella* relevante, cu excepția tulpinilor vaccinale, în una sau mai multe probe prelevate de la efectiv, în cadrul programului național de control al salmonelozelor zoonotice la găini ouătoare chiar dacă serotipurile de *Salmonella* relevante sunt detectate în probe de praf; sau
- b) în cazul în care au fost depistați în efectiv agenți antimicrobieni sau cu acțiune bacteriostatică.

Programul național de control al salmonelozelor zoonotice în efectivele de broileri

➤ Scop: Reducerea și/sau menținerea la cel mult 1 % a procentului maxim de efective de pui de carne pozitive pentru *Salmonella* Enteritidis și *Salmonella* Typhimurium;

- Toate exploatațiile cu efective de pui de carne (broileri) ce cuprind cel puțin 500 de păsări din specia *Gallus gallus* vor fi incluse în program;
- Probele recoltate în cadrul Programul național de control al salmonelozelor zoonotice în efectivele de broileri din România sunt recoltate numai de personal instruit în acest scop.

Programul de control oficial

Prelevarea oficială de probe se realizează:

- a) anual, din cel puțin un efectiv de pui de carne din 10% dintre exploatațiile cu peste 5.000 de păsări;
- b) ori de câte ori este necesar.

Probele constau în două perechi de încălțăminte de unică folosință (tampoane "șosete") pentru fiecare efectiv (hală populată).

Cele două perechi de încălțăminte de unică folosință se grupează și testează într-o singură probă. Odată cu prelevarea oficială de probe prevăzută la lit. a) se verifică documentele relevante care atestă că păsărilor nu li sau administrat agenți antimicrobieni sau, în cazul suspicionării unor astfel de administrări, se prelevează probe pentru testarea prezenței agenților antimicrobieni sau a efectului inhibitor al proliferării bacteriene compuse din cel mult 5 păsări/hală, din toate efectivele din exploatație.

TIFOZA AVIARĂ

Scop: supraveghere și control

1. Supravegherea se va efectua în următoarele tipuri de exploatații de păsări:
 - a) exploatații de găini de reproducție din specia *Gallus gallus* cu mai mult de 250 de păsări și stații de incubație de tip industrial;
 - b) exploatații de găini ouătoare cu mai mult de 350 de păsări;
 - c) exploatații de rațe.
2. Serotip relevant: *Salmonella gallinarum* biovarietatea *gallinarum*
3. Tipuri de probe ce trebuie recoltate: ouă, embrioni, deșeuri de incubație - în special puf din eclozionator, coji de ouă din eclozionator, păsări vii muribunde, cadavre proaspete sau congelate, organe (splină, ficat cu vezică biliară, rinichi, pulmon, gonade).
4. Efectivele de păsări sunt supravegheate sanitar veterinar, conform următorului program:
 - a) în efectivele de tineret de reproducție (găini, curcani, bibilici, prepelițe, fazani, potârniche și rațe) înainte cu 10 zile de mișcare conform fluxului tehnologic vor fi examinate bacteriologic, minimum 5 cadavre;
 - b) pe o rază de 3 km în jurul exploatațiilor avicole de selecție, reproducție rase ușoare și reproducție rase grele prin control bacteriologic pe păsări bolnave și cadavre din gospodăriile individuale;
 - c) toate păsările ce prezintă semne clinice ce pot fi atribuite tifozei aviare trebuie să fie testate;

În situația depistării unui caz pozitiv, se execută recontrolul întregului efectiv de către medicul veterinar oficial. Totodată, se vor efectua controale oficiale în unitățile care au achiziționat material biologic provenit din efectivele depistate pozitiv. Numărul probelor recoltate de la un efectiv de 500 păsări sau mai mare, trebuie să fie de minimum 10 probe.

5. Efectivele depistate pozitiv pentru *Salmonella gallinarum* la controlul oficial se elimină.

6. Este interzisă livrarea ouălor de incubație din unitățile contaminate.

- **Supravegherea în unități de abatorizare**

I. Animale vii

Bovinele, ovinele, caprinele, porcinele, cabalinele și păsările se supun inspecției ante-mortem în abatoare autorizate sanitar-veterinar, de către medici veterinari oficiali sau de către personalul auxiliar oficial.

II. Carne și subproduse comestibile

1. Inspecția post-mortem a carcaselor și organelor, precum și recoltarea de probe se efectuează în abatoare autorizate sanitar-veterinar, de către medici veterinari oficiali sau de către personalul auxiliar oficial.

2. Verificarea și recoltarea de probe includ și sălile de tranșare sau unitățile de tranșare și reambalare a cărnii roșii și a cărnii de pasăre, precum și depozitele destinate pentru aceste cărnuri.

3. Recoltarea de probe de piele din zona gâtului de la carcase de pasăre, de către medici veterinari oficiali, de la nivelul abatoarelor, pentru testarea *Salmonella* spp.

III. Ouă

Verificarea și recoltarea de probe se efectuează în centre de colectare, centre de ambalare a ouălor, unități de producere a ouălor lichide, unități de procesare a ouălor, depozite, unități de alimentație publică și unități de desfacere autorizate și înregistrate sanitar-veterinar, de către medici veterinari oficiali sau de către personalul auxiliar oficial.

IV. Alimente de origine animală

Alimentele de origine animală sunt supuse analizelor de laborator pentru *Salmonella*, conform legislației în vigoare (Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 35/2016).

V. Hrana animală (Furaje) - conform legislației în vigoare (Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 35/2016).

Programul de control pentru *Salmonella* la animalele vii se efectuează conform normelor sanitare veterinare în vigoare, după cum urmează:

Carne și organe comestibile

Programul de control pentru *Salmonella* spp., în conformitate cu reglementările Uniunii Europene, cuprinde recoltarea de probe și efectuarea de analize, după cum urmează:

A. Recoltarea de probe de carne tocată, carne preparată, produse din carne introduse pe piață și aflate în perioada de conservare, pentru testarea *Salmonella* spp. drept criteriu de siguranță a alimentelor.

Programul de control oficial pentru *Salmonella* spp. și recoltarea probelor de carne și produse din carne aflate în perioada de valabilitate se efectuează de către medicii veterinari oficiali din cadrul DSVSA, conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 2.073/2005, cu amendamentele ulterioare. Probele de carne și produse din carne prelevate vor fi analizate în cadrul LSVSA.

B. Recoltarea de probe din abatoare, pentru testarea *Salmonella* spp. drept criteriu de igienă a procesului tehnologic

1. De la carcasele de bovine, ovine, caprine, porcine și cabaline se recoltează probe de pe suprafața carcaselor acestora, prin metoda nedistructivă, cu ajutorul bureților abrazivi, pentru testarea *Salmonella* spp., conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 2.073/2005, cu amendamentele ulterioare;

2. De la carcasele de păsări se recoltează porțiuni din pielea gâtului, pentru testarea *Salmonella* spp., conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 2.073/2005, cu amendamentele ulterioare.

Măsuri

A. În cazul identificării *Salmonella* spp. drept criteriu de siguranță a alimentelor în probele de alimente de origine animală vor fi aplicate următoarele măsuri:

1. În cazul depistării *Salmonella* spp. în probele recoltate conform Regulamentului (CE) nr. 2.073/2005, cu amendamentele ulterioare, din produsele de origine animală și *Salmonella enteritidis* și/sau *Salmonella typhimurium* în probele de carne proaspătă de pasăre, care se regăsesc la nivelul unităților de vânzare cu amănuntul, acestea sunt declarate improprii consumului uman, sunt reținute oficial și retrase de la consumul uman.

2. În cazul depistării de *Salmonella enteritidis* și/sau *Salmonella typhimurium* în probele de carne proaspătă de pasăre și de *Salmonella* spp., în alte probe de produse de origine animală, recoltate conform Regulamentului (CE) nr. 2.073/2005, cu amendamentele ulterioare, din loturi de carne proaspătă de pasăre, respectiv produse de origine animală, care nu au fost livrate către unitățile de vânzare cu amănuntul, cu excepția depozitelor alimentare, acestea nu vor fi destinate comercializării către consumatorul final decât după ce au fost supuse unui tratament termic care să asigure eliminarea acestui risc, într-o unitate de procesare autorizată sanitar-veterinar, urmată de efectuarea unui control microbiologic pentru fiecare lot de fabricație, care să ateste că lotul este corespunzător microbiologic, atunci când nu există garanții suficiente că tratamentul termic a eliminat pericolul.

3. În cazul cărnii de pasăre se vor dispune măsuri de retragere de pe piață numai în cazul în care a fost identificată prezența *Salmonella typhimurium* și/sau *Salmonella enteritidis*, pentru alte categorii de produse din/sau care conțin carne de pasăre, fiind necesară aplicarea măsurilor prevăzute la pct. 1 și 2.

B. În cazul obținerii unor rezultate necorespunzătoare cu privire la *Salmonella* spp. drept criteriu de igienă a procesului tehnologic

I. În cazul obținerii unor rezultate necorespunzătoare cu privire la *Salmonella* spp. drept criteriu de igienă a procesului tehnologic la nivelul abatoarelor de unghulate domestice, sunt aplicate următoarele măsuri:

- În cazul obținerii unor rezultate nesatisfăcătoare cu privire la depistarea *Salmonella* spp., indiferent de serotip, în probele de pe suprafața carcaselor de bovine, ovine, caprine, porcine și cabaline, recoltate la nivelul abatoarelor, conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 2.073/2005, cu amendamentele ulterioare, se vor dispune următoarele:

- a) se vor aplica măsuri de îmbunătățire a condițiilor de igienă la nivelul abatoarelor;
- b) revizuirea procedurilor bazate pe principiile HACCP;
- c) îmbunătățirea condițiilor de igienă și biosecuritate în exploatațiile de origine a animalelor;
- d) carnea și organele provenite de la carcacele de bovine, ovine, caprine, porcine și cabaline la care s-au obținut rezultate nesatisfăcătoare cu privire la *Salmonella* spp. drept criteriu de igienă a procesului nu vor fi supuse restricțiilor sanitar-veterinare.

II. În cazul obținerii unor rezultate necorespunzătoare cu privire la *Salmonella* spp. drept criteriu de igienă a procesului tehnologic la nivelul abatoarelor de carne de pasăre, sunt aplicate următoarele măsuri:

1. În cazul obținerii unor rezultate nesatisfăcătoare cu privire la depistarea *Salmonella* spp., indiferent de serotip, în probele de piele a gâtului, recoltate de la carcacele de pasăre - broileri și curcani - la nivelul abatoarelor, conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 2.073/2005, cu amendamentele ulterioare, se vor dispune următoarele:

- a) îmbunătățirea condițiilor de igienă la nivelul abatoarelor;
- b) revizuirea procedurilor bazate pe principiile HACCP;
- c) îmbunătățirea condițiilor de igienă și biosecuritate în exploatațiile de origine a păsărilor;
- d) izolatele se supun serotipizării în vederea identificării *Salmonella enteritidis* și/sau a *Salmonella typhimurium*, iar carnea de pasăre se supune reținerii oficiale până la primirea rezultatelor privind serotipizarea;
- e) în situațiile în care în probele de piele a gâtului a fost identificată *Salmonella enteritidis* și/sau *Salmonella typhimurium*, se recoltează probe oficiale pentru determinarea *Salmonella enteritidis* și/sau a *Salmonella typhimurium* în carnea proaspătă de pasăre, drept criteriu de siguranță a alimentelor;
- f) în cazul în care a fost confirmată prezența *Salmonella enteritidis* și/sau a *Salmonella typhimurium* în carnea proaspătă de pasăre, se aplică măsurile descrise la lit. A paragrafele 2 și 3;

g) în situațiile în care a fost confirmată prezența *Salmonella enteritidis* și/sau a *Salmonella typhimurium* numai în probele de piele a gâtului, se aplică măsurile descrise la lit. B II paragraful 1 lit a), b) și c);

h) în cazul loturilor de păsări (broileri și curcani) destinate abatorizării, care provin din efective de păsări în care a fost decelată prezența *S. enteritidis* și/sau *S. typhimurium* în probele recoltate de la nivelul exploatațiilor de origine, în cadrul controalelor oficiale sau în urma autocontrolului, aceste loturi sunt tăiate în partidă separată, în conformitate cu procedurile/instrucțiunile elaborate de la nivel central, și se recoltează în mod obligatoriu în abator probe de piele din zona gâtului de la carcasele de păsări după răcire, conform procedurii elaborate de către ANSVSA, probe care sunt trimise la laborator pentru efectuarea analizelor în vederea decelării *S. enteritidis* și/sau *S. typhimurium*.

2. Este obligatorie menționarea, în documentul ce cuprinde informațiile privind lanțul alimentar la păsări, a rezultatelor analizelor efectuate pe probele recoltate în cadrul programelor naționale de control al salmonelozelor zoonotice, conform prevederilor cap. I din anexa nr. 1.

C. În cazul suspiciunii sau identificării *Salmonella* spp. în ouăle de consum, sunt aplicate următoarele măsuri:

a) ouăle provenite din efective cu statut veterinar necunoscut sau care sunt suspectate a fi contaminate/care sunt contaminate cu anumite serotipuri de *Salmonella*, pentru care a fost stabilit un obiectiv de reducere a prevalenței (*S. enteritidis* și/sau *S. typhimurium*), sau care au fost identificate ca fiind sursa de infecție în cadrul unui focar specific de toxiiinfecție alimentară la om, se pot admite în consum uman numai după ce au fost supuse unui tratament, astfel încât să se garanteze distrugerea serotipului *S. enteritidis* și/sau *S. Typhimurium*;

b) ouăle provenite din efective cu statut veterinar necunoscut sau care sunt suspectate a fi infectate/care sunt infectate cu serotipurile vizate de *Salmonella* spp:

- sunt considerate ouă de categoria B;
- sunt marcate înainte că acestea să fie introduse pe piață;
- sunt distribuite către centrele de ambalare numai în cazul în care DSVSA avizează în mod favorabil măsurile implementate de către operatorul din sectorul alimentar, în vederea prevenirii contaminării încrucișate cu ouă provenite din alte efective, în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 2.160/2003.

C. În toate cazurile în care a fost depistată prezența *Salmonella* spp., de către DSVSA, în produsele alimentare de origine animală destinate consumului uman, tulpina izolată se trimite la IISPV, pentru confirmare și tipizare.

D. Abatoarele de ungulate domestice și de păsări au obligația de a notifica fermele/exploatațiile furnizoare asupra rezultatelor inspecției ante- și post-mortem, precum și asupra rezultatelor pozitive obținute în urma examenelor de laborator, în vederea elaborării și aplicării de către fermieri a unui plan de măsuri care să conducă la reducerea prevalenței *Salmonella* spp. în ferme.

E. În toate cazurile în care la examenul microbiologic s-a decelat prezența *S. enteritidis* și/sau *S. typhimurium* în probele de carne proaspătă de pasăre sau ouă introduse pe piață sau *Salmonella* spp. în celelalte categorii de alimente de origine

animală pentru care, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2.073/2005, cu amendamentele ulterioare, este stabilit că *Salmonella* spp. constituie un criteriu de siguranță, introduse pe piață și aflate în perioada lor de valabilitate, DSVSA comunică informația medicilor veterinari oficiali din unitățile situate pe teritoriul județului în care au fost diagnosticate acestea, precum și la DSVSA din județele de proveniență a animalelor/produselor de origine animală.

✓ **STABILIREA PROGRAMELOR DE MĂSURI ÎN CAZUL CONFIRMĂRII UNOR FOCARE DE BOALĂ**

✓ **STABILIREA MĂSURILOR ÎN CAZUL OBTINERII UNOR REZULTATE POZITIVE LA NIVELUL UNITĂȚILOR DE ABATORIZARE, TRANȘARE, FABRICAȚIE CARNE TOCATĂ/PREPARATĂ**

ATRIBUȚIILE OPERATORILOR

- ✓ Întocmirea Planurilor de biosecuritate, pentru fiecare exploatație deținută;
- ✓ Întocmirea programului propriu de supraveghere și programul de populare pentru anul următor;
- ✓ Recoltarea probelor conform programelor de autocontrol, după cum urmează:

- **Programul național de control al salmonelozelor zoonotice la găinile de reproducție din România**

Controlul realizat de către operatorul economic (autocontrol)

Categoriile de testat și frecvența:

- a) **pui de o zi** - maximum 10 probe meconiu și maxim 60 cadavre, potrivit prevederilor Reg. (CE) nr. 2160/2003;
- b) **tineret** - fiecare efectiv din exploatație (hală populată):
 - 1. la 4 săptămâni;
 - 2. cu aproximativ 2 săptămâni înainte ca păsările să intre în faza de ouat sau să fie mutate în unitatea de ouat.
- c) **adulte** - din două în două săptămâni în fiecare efectiv (hală populată).

- **Programul național de control al salmonelozelor zoonotice la găinile ouătoare din România**

Controlul realizat de către operatorul economic (autocontrol)

Se prelevează probe din toate efectivele (hale populate), astfel:

- a) **pui de o zi** - maxim 10 probe meconiu și maxim 60 cadavre potrivit prevederilor Reg. (CE) nr. 2160/2003;
- b) **tineret** - cu aproximativ 2 săptămâni înainte ca păsările să intre în faza de ouat sau să fie mutate în unitatea de ouat din fiecare efectiv (hale populate).
- c) **adulte** - la un interval de 15 săptămâni din fiecare efectiv (hală populată).

Programul național de control al salmonelozelor zoonotice în efectivele de broileri

Controlul realizat de către operatorul economic (autocontrol)

Fiecare efectiv de pui de carne din exploatație (hală populată) va fi testat într-un interval de 3 săptămâni înainte de începerea depopulării și expedierii păsărilor către abator. Pentru ca puii de carne să poată fi expediați către abator, este obligatoriu să se cunoască rezultatul testării (serotipul) și să se completeze documentele care furnizează informațiile privind lanțul alimentar.

Un efectiv depistat pozitiv cu unul dintre serotipurile relevante de Salmonella (*S. enteritidis*, *S. typhimurium*) ca urmare a controlului realizat de către operatorul economic (autocontrol) în cadrul Programului național de control al salmonelozelor zoonotice la efectivele de broileri este considerat ca un efectiv confirmat pozitiv și supus măsurilor și restricțiilor sanitar-veterinare în vigoare, fără a se efectua alte investigații suplimentare în cadrul programului de control oficial.

ATRIBUȚIILE ALTOR AUTORITĂȚI PUBLICE

Conform Programelor de măsuri întocmite și aprobate prin ședințe extraordinare ale C.L.C.B. Ialomița.

Sinteza anului 2023:

În anul 2023, pe raza județului Ialomița, au evoluat 3 focare de salmoneloze zoonotice la exploatațiile comerciale de păsări, după cum urmează:

✓ 2 focare (*Salmonella typhimurium*) în exploatații comerciale pui carne. Probele care au dus la confirmarea bolii au fost prelevate de operatori, în programul de autocontrol. Au fost afectate 2 efective.

✓ 1 focar (*Salmonella typhimurium*) în exploatație comercială găini ouă consum. Probele au fost prelevate în control oficial. A fost afectat un efectiv.

Pentru toate focarele de boală confirmate au fost întocmite Programe de Măsuri, aprobate prin Hotărârea C.L.C.B. Ialomița.

Pentru efectivele de reproducție au fost înregistrate două suspiciuni de Salmoneloză zoonotică (una în autocontrol și una în control oficial), care au fost infirmate de LNR-I.D.S.A..

PESTA PORCINĂ AFRICANĂ

ETIOLOGIE

Pesta porcină africană, numită și febra porcină africană sau boala lui Montgomery, este o boală virală hemoragică febrilă extrem de contagioasă și foarte severă a porcilor domestici și mistreților, cauzată de un virus ADN dublu catenar din familia asfarviride care se propagă foarte rapid în populația porcină.

Rezistența virusului PPA

Virusul PPA este foarte rezistent la acțiunea factorilor fizici, chimici și biologici: 6-10 zile în fecalele de porc; 10 săptămâni în cadavre; 3-6 luni în carnea sărată și afumată; 6-12 luni în corpul căpușelor din genul *Ornithodoros* și *Rhipicephalus*; 18 luni în sânge la temperatura de 4°C; 6 ani în sângele congelat; mai mulți ani în carnea congelată.

IMPACTUL ECONOMIC ȘI ASUPRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE

IMPACTUL ECONOMIC

Produce un procent de morbiditate și mortalitate foarte ridicat, iar, pierderile rezultate în urma combaterii ei sunt deosebit de ridicate, atât prin costurile cu eradicarea, cât și prin restricțiile impuse comerțului cu porci vii și produse și subproduse provenite de la porci.

IMPACTUL ASUPRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE

Boala nu se transmite de la animale la om, prin urmare nu afectează omul.

LEGISLAȚIE RELEVANTĂ

Legislație europeană:

- ✓ REGULAMENTUL (UE) 2016/429 „Legea privind sănătatea animală”;
- ✓ REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2020/687 norme de prevenire și control al anumitor boli listate;
- ✓ REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2023/594 măsuri speciale de control PPA;
- ✓ Grantul CE de aprobare și cofinanțare a programelor veterinare ale României.

Legislație națională:

- ✓ Legea nr. 122/2023 privind exploatarea de creștere a porcilor și combaterea pestei porcine africane în România - ”Legea porcului”;
- ✓ Ordinul ANSVSA nr. 130/2023 pentru aprobarea Normelor specifice de aplicare a Legii nr. 122/2023;
- ✓ Ordinul comun ANSVSA/MADR nr. 132/418/2023 pentru aprobarea condițiilor și cerințelor de biosecuritate pentru exploatarea de creștere a porcilor din România;
- ✓ Ordinul ANSVSA nr. 35/2016 pentru aprobarea Programului Strategic;
- ✓ Hotărârile Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență privind adoptarea Planului suplimentar de măsuri pentru combaterea PPA în România;

- ✓ Ghidul de bune practici privind biosecuritatea în timpul vânătorii în contextul evoluției peștei porcine africane;
- ✓ Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 79/2008, privind notificarea internă și declarea bolilor;
- ✓ H.G. nr. 1214/2009, privind metodologia pentru stabilirea și plata despăgubirilor ce se cuvin proprietarilor de animale tăiate, ucise sau altfel afectate în vederea lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor;
- ✓ Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 10/2024, pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților, centrelor de colectare, transportatorilor și mijloacelor de transport rutier din domeniul sănătății și protecției animalelor.

ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE

AUTORITATEA COMPETENTĂ LOCALĂ SANITARĂ VETERINARĂ

✓ INSTRUIREA OPERATORILOR

- anual, obișnuit în luna ianuarie, se organizează instruirea medicilor veterinari oficiali, a medicilor veterinari de liberă practică organizați în condițiile legii, care au contracte de colaborare cu exploatațiile de creștere a porcilor și a altor persoane (proprietari, asistenți veterinari etc.) cu privire la prevederile legislației în vigoare și la programul stabilit pentru anul în curs.
- se fac instruirii atunci când intervin modificări ale legislației și ori de câte ori este nevoie.

✓ ANALIZA ȘI APROBAREA PLANURILOR DE BIOSECURITATE ÎNTOCMITE PENTRU FIECARE EXPLOATAȚIE DE SUINE

- în luna decembrie, se solicită de la agenții economici deținători de exploatații de creștere a suinelor, planurile de biosecuritate actualizate și Planurile de urgență, întocmite pentru fiecare exploatație;
- până la sfârșitul anului se verifică planurile menționate, acestea fiind aprobate de D.S.V.S.A. Ialomita;
- programele aprobate se transmit agenților economici.

✓ MONITORIZAREA PERMANENTĂ A SUPRAVEGHERII PASIVE ȘI, DUPĂ CAZ A SUPRAVEGHERII ACTIVE, PENTRU POPULAȚIA DE PORCINE EXISTENTĂ ÎN EXPLOATAȚIILE NONPROFESIONALE, EXPLOATAȚIILE COMERCIALE PRECUM ȘI PENTRU POPULAȚIA DE MISTREȚI

I. Supravegherea la porcii domestici

Supravegherea pasivă

Supravegherea este făcută de persoanele care supraveghează animalele - proprietari sau îngrijitori - care au obligația să raporteze orice caz de îmbolnăvire sau moarte medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți sau medicilor veterinari oficiali.

Responsabilitatea supravegherii pasive revine și structurilor din cadrul DSVSA responsabile pentru controlul la frontieră efectuat asupra importurilor de alimente de origine animală, a animalelor de companie susceptibile, a alimentelor din bagajele

călătorilor și a oricărui altor eventuale puncte de risc sau, după caz, medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți sau oficiali.

În exploatațiile nonprofesionale din toate cele 41 de județe și din municipiul București se testează toți porcii morți pentru care nu s-a putut stabili un diagnostic și toți porcii bolnavi sau sacrificați în gospodărie pentru care există semne ce pot fi atribuite pestei porcine clasice, denumită în continuare PPC, sau PPA.

Probele care trebuie recoltate constau în organe sau sânge integral, după caz. Organele adecvate pentru prelevare sunt rinichii, splina, pulmonul (specific pentru PPA față de PPC), incluzând obligatoriu tonsilele și ganglionii limfatici hepatici, gastrici, renali, retrofaringieni etc. În cazul carcaselor autolizate se poate preleva sternul sau un os lung, nedeschis.

Probele recoltate sunt supuse testelor virusologice atât pentru PPC, cât și pentru PPA, pe aceleași probe.

În exploatațiile comerciale industriale și de tip A din toate cele 41 de județe și din municipiul București se testează:

- porcii bolnavi sau găsiți morți pentru care există semne care pot fi atribuite PPC sau PPA sau pentru care nu s-a putut stabili un diagnostic. Probele care trebuie recoltate constau în organe sau sânge integral, după caz. Organele adecvate pentru prelevare sunt rinichii, splina, pulmonul, incluzând obligatoriu tonsilele și mai mulți ganglioni limfatici. Probele recoltate sunt supuse testelor virusologice atât pentru PPC, cât și pentru PPA, pe aceleași probe;

- suplimentar, în fiecare săptămână, sunt supuse testării virusologice probe de organe provenite de la cel puțin doi porci morți, cu vârsta de peste două luni, din fiecare categorie de producție (tineret, porc gras, reproducție) și obligatoriu din halele în care se constată o creștere anormală a mortalității, în conformitate cu instrucțiunile ANSVSA.

Supravegherea activă

Examenele clinice - inspecțiile - sunt efectuate de către medicii veterinari de liberă practică împuterniciți sau medicii oficiali, după caz.

II. Supravegherea la porcii mistreți

Supravegherea pasivă

Supravegherea este făcută de vânătorii și paznicii fondurilor cinegetice sau, după caz, de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți sau medicii veterinari oficiali.

Se testează toți porcii mistreți bolnavi sau găsiți morți, inclusiv cei morți în urma accidentelor rutiere, din toate cele 41 de județe și din municipiul București.

Probele care trebuie recoltate constau în organe și sânge integral prelevat din cord sau sânge prelevat din cavitatea toracică, după caz. Organele adecvate pentru prelevare sunt rinichii, splina, pulmonul (specific pentru PPA față de PPC), incluzând obligatoriu tonsilele și ganglionii limfatici hepatici, gastrici, renali, retrofaringieni etc. În cazul carcaselor autolizate se poate preleva sternul sau un os lung, nedeschis.

Probele sunt recoltate, după caz, de către personalul tehnic instruit al fondurilor cinegetice, medicii veterinari de liberă practică împuterniciți sau medicii veterinari

oficiali și transmise la LSVSA acreditate sau IDSA - LNR pentru diagnostic. Testarea se face virusologic și serologic, atât pentru PPC, cât și pentru PPA, pe aceleași probe.

Supravegherea activă

Probele sunt recoltate de către vânătorii și paznicii fondurilor cinegetice instruiți în prealabil sau, după caz, de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți sau medicii veterinari oficiali.

Întreg teritoriul României se încadrează în zonă infectată mai veche de un an, mistreții se recoltează prin metode de vânatoare admise, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, cu obligativitatea respectării tuturor măsurilor de biosecuritate prevăzute în legislația în vigoare și Ghidul de bune practici privind biosecuritatea în timpul vânătorii în contextul evoluției pestei porcine africane, afișat pe site-ul ANSVSA.

Acești mistreți vânați se testează atât virusologic, cât și serologic, în proporție de 100%.

Probele sunt recoltate, în condiții de biosecuritate, de către personalul tehnic instruit al gestionarilor fondurilor cinegetice, medicii veterinari de liberă practică împuterniciți sau medicii veterinari oficiali, după caz.

Pe baza rezultatelor analizelor de laborator se decide destinația carcaselor, după cum urmează:

- a) în cazul în care rezultatul examenului este negativ, carcasa poate fi valorificată pentru consumul propriu al vânătorului. Părțile nedestinate consumului uman se neutralizează sub supraveghere oficială;
- b) în cazul în care rezultatul examenului este pozitiv, acea carcasă, împreună cu toate carcasurele cu care a intrat în contact, se confiscă și se neutralizează sub supraveghere oficială.

✓ STABILIREA PROGRAMELOR DE MĂSURI ÎN CAZUL CONFIRMĂRII UNOR FOCARE DE BOALĂ

- Măsurile care se vor lua în focarul de boală;
- Măsurile care se vor aplica în zonele de restricție
 - Măsurile din zona de protecție
 - Măsurile care se vor aplica în zona de supraveghere

✓ EFECTUAREA ANCHETEI EPIDEMIOLOGICE.

✓ ÎN VEDEREA DESCURAJĂRII COMERȚULUI ILICIT CU PORCI VIE, CARNE ȘI PRODUSE DIN CARNE SE FAC CONTROALE ÎN TRAFIC PE ÎNTREG TERITORIUL JUDEȚULUI, ÎMPREUNĂ CU REPREZENTANȚII I.P.J. IALOMIȚA

ATRIBUȚIILE OPERATORILOR

- ✓ întocmirea și implementarea planurilor de biosecuritate, pentru fiecare exploatație deținută;
- ✓ recoltarea probelor pentru realizarea supravegherii pasive intensive;
- ✓ conform Programelor de măsuri întocmite și aprobate prin ședințe extraordinare ale C.L.C.B. Ialomita.

ATRIBUȚIILE ALTOR AUTORITĂȚI PUBLICE

- ✓ conform Programelor de măsuri întocmite și aprobate prin ședințe extraordinare ale C.L.C.B. Ialomița;
- ✓ conform prevederilor Legii 122/2023, privind exploatațiile de creștere a porcinelor și combaterea pestei porcine africane în România.

Sinteza anului 2023:

Supraveghere pasivă

Tip exploatație	Nr. teste stabilite pentru anul 2023	Realizat până la data de 31.12.2023
Expl. Comerciale	750	831 (58 pozitive)
Expl. tip A	0	18
Expl. nonprofesionale	98	188 (89 pozitive)
Mistreți	5	5

Numărul total de exploatații comerciale monitorizate: 10 autorizate (o exploatație a fost înregistrată sanitar-veterinar, în cursul anului 2023, ca exploatație comercială de Tip A, ulterior fiind autorizată ca exploatație comercială). Numărul total de fonduri de vânătoare monitorizate: 44 fonduri vânătoare.

Mistreții testați au fost reprezentați de animale găsite moarte sau accidentate (rănite).

Supraveghere activă

Tip exploatație	Nr. animale țintă stabilite pentru anul 2023	Realizat până la data de 31.12.2023
Mistreți	169	89 (1 pozitiv)

În supravegherea activă au mai fost efectuate următoarele teste:

- 95 teste virusologice și 116 teste serologice, probe prelevate din exploatații comerciale, la solicitarea acestora, în vederea ridicării restricțiilor (repopulare exploatații afectate de pestă porcine africană);
- 241 teste serologice, din exploatații nonprofesionale (probe prelevate la uciderea animalelor afectate);
- 859 teste serologice, din exploatații comerciale (probe prelevate la uciderea animalelor afectate).

În conformitate cu prevederile legale în vigoare, privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor, în perioada 01.01. - 31.12.2023 au fost emise următoarele notificări:

Boala	Specie	Număr focare/cazuri confirmate	Nr. animale afectate	Nr. animale receptive existente în focar
Pestă porcină africană	Porc domestic - expl. nonprofes.	58	38 (moarte)	265
Pestă porcină africană	Porc domestic - expl. comercială	1	43172 (919 moarte, 42253 ucise)	43172

În perioada 01.01. - 31.12.2023 au fost stinse următoarele focare/cazuri de boală:

Boala	Specie	Nr. focare de boală stinse
Pestă porcină africană - expl. comercială	Porc domestic	1
Pestă porcină africană - expl. nonprofesională	Porc domestic	58

Situația centralizată a focarelor de boală active, la data de 31.12.2023, este următoarea:

Boala	Specia	Nr. focare de boală active
Pestă porcină africană - expl. comercială	Porc domestic	1
Pestă porcină africană	Mistret	19 fonduri cinegetice

INFLUENȚA AVIARĂ (GRIPA AVIARĂ)

ETIOLOGIE

Influență aviară este o infecție la păsările de curte și la alte păsări captivate cauzată de orice virus al influenței de tip A care aparține subtipurilor H5 sau H7.

Influența aviară notificabilă este produsă de infecția cu virusuri din familia Ortomixoviridae ce fac parte din genul Influenza virus. Virusurile gripei tip A, în funcție de patogenitate, se împart în două grupe: virusurile IA înalt patogene (HPAI), virusurile IA slab patogene (LPAI).

IMPACTUL ECONOMIC ȘI ASUPRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE

IMPACTUL ECONOMIC

Mai multe focare de gripă aviară au evoluat și evoluează în Europa ducând la sacrificarea (uciderea) a milioane de păsări. În timp ce virusul aviara are un impact devastator asupra păsărilor, din cauza transmisibilității și mortalității, tot mai mulți experți își pun întrebarea cât de îngrijorător poate deveni acesta pentru oameni.

Profesorul Paul Digard, de la catedra de virologie a Universității din Edinburgh, a explicat de ce situația este una fără precedent. „În mod normal, în Europa avem incursiuni sporadice de gripă aviară cu patogenitate ridicată în timpul iernii, dar apoi acestea dispăreau în timpul verii. Vara trecută, nu a dispărut niciodată complet, s-au stins destul de multe focare, dar nu a dispărut niciodată complet. Așa că virusul și-a schimbat comportamentul în moduri pe care nu le-am mai văzut până acum în această parte a lumii. (...) Virusul H5N1 poate supraviețui la păsările sălbatice ca un fel de infecție pe termen lung și asta i-a dat posibilitatea de a se răspândi în întreaga lume”, susține expertul.

IMPACTUL ASUPRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE

Unele dintre aceste virusuri, în funcție de anumiți factori, pot deveni patogene și pentru om.

LEGISLAȚIE RELEVANTĂ

Legislație europeană:

- ✓ REGULAMENTUL (UE) 2016/429 „Legea privind sănătatea animală”;
- ✓ REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2020/687 norme de prevenire și control al anumitor boli listate;
- ✓ Grantul CE de aprobare și cofinanțare a programelor veterinare ale României.

Legislație națională:

- ✓ Ordinul ANSVSA nr. 35/2016 pentru aprobarea Programului Strategic

- ✓ Hotărârile Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență privind adoptarea Planului suplimentar de măsuri pentru combaterea INFLUENȚEI AVIARE în România;
- ✓ ORDIN nr. 21 din 5 martie 2018, pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind condițiile de biosecuritate în exploatațiile comerciale de păsări, precum și condițiile privind mișcarea păsărilor vii și a subproduselor provenite de la acestea;
- ✓ Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 34/2006, privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici;
- ✓ Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 79/2008, privind notificarea internă și declarea bolilor;
- ✓ H.G. nr. 1214/2009, privind, privind metodologia pentru stabilirea și plata despăgubirilor ce se cuvin proprietarilor de animale tăiate, ucise sau altfel afectate în vederea lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor;
- ✓ Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 10/2024, pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de înregistrare/autorizare sanitar-veterinară a unităților, centrelor de colectare, transportatorilor și mijloacelor de transport rutier din domeniul sănătății și protecției animalelor.

ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE

AUTORITATEA COMPETENTĂ LOCALĂ SANITARĂ VETERINARĂ

- ✓ **INSTRUIREA OPERATORILOR**
 - anual, obișnuit în luna ianuarie, se organizează instruirea medicilor veterinari oficiali, a medicilor veterinari de liberă practică organizați în condițiile legii, care au contracte de colaborare cu exploatațiile de creștere a păsărilor și a altor persoane (proprietari, asistenți veterinari etc.) cu privire la prevederile legislației în vigoare și la programul stabilit pentru anul în curs.
 - se fac instruirii atunci când intervin modificări ale legislației și ori de câte ori este nevoie.
- ✓ **ANALIZA ȘI APROBAREA PLANURILOR DE BIOSECURITATE ÎNTOCMITE PENTRU FIECARE EXPLOATAȚIE DE PĂSĂRI**
 - în luna decembrie, se solicită de la agenții economici deținători de exploatații de creștere a păsărilor, Planurile de Biosecuritate și Planurile de Urgență, întocmite și actualizate pentru fiecare exploatație în parte;
 - până la sfârșitul anului se verifică aceste planuri, pentru fiecare exploatație în parte;
 - planurile aprobate se transmit agenților economici.
- ✓ **MONITORIZAREA PERMANENTĂ A DESFĂȘURĂRII CORESPUNZĂTOARE A PROGRAMULUI DE SUPRAVEGHERE A INFLUENȚEI AVIARE LA PĂSĂRILE DOMESTICE ȘI SĂLBATICE ÎN ROMÂNIA**

Supraveghere generală

Detectarea precoce a influenței aviare înalt patogene ține cont de cerințele generale în materie de supraveghere, cu notificarea imediată, obligatorie, a autorității veterinare în cazul apariției ori al suspiciunii bolii sau al oricărei creșteri a mortalității în exploatații.

Supraveghere complementară bazată pe riscuri

Criteriile și factorii de risc pentru zonele cu risc crescut - «localități-țintă» sunt:

- a) prezența mai multor specii de păsări de curte în aceeași exploatație, în special prezența rațelor și găștelor domestice;
- b) situarea gospodăriilor populației deținătoare de păsări în zone avicole cu densitate mare de exploatații avicole comerciale;
- c) prezența categoriilor de păsări de curte cu durată de viață mai îndelungată și a grupurilor de păsări de curte de diferite vârste în exploatație;
- d) situarea gospodăriilor populației în apropierea zonelor umede, a iazurilor, mlaștinilor, lacurilor, râurilor sau țărmurilor mării unde s-ar putea aduna păsările migratoare de apă;
- e) situarea gospodăriilor populației în apropierea locurilor de odihnă și reproducție a păsărilor de apă sălbatice migratoare, îndeosebi a celor de apă - de exemplu: Delta Dunării;
- f) antecedente epidemiologice relevante;
- g) rutele de migrație a păsărilor sălbatice.

Supravegherea complementară a păsărilor domestice sub raportul gripei aviare se realizează prin teste serologice RIHA.

Supravegherea serologică prin RIHA pentru gripă aviară se face numai la rațe, găște și prepelițe, conform anexei II la Regulamentul delegat (UE) 2020/689. Numărul de probe care se prelevează pentru teste RIHA este de 25 de probe/localitate-țintă/an.

Responsabilitatea recoltării probelor de la păsările domestice din exploatațiile nonprofesionale, a ambalării, etichetării și expedierii acestora la DSVSA aparține medicului veterinar de liberă practică împuternicit, sub controlul și responsabilitatea medicului veterinar oficial.

Supraveghere și control - exploatații comerciale

Supraveghere generală

Detectarea precoce a influenței aviare înalt patogene trebuie să țină cont de cerințele generale în materie de supraveghere, cu notificarea imediată, obligatorie, a autorității veterinare în cazul apariției ori al suspiciunii bolii sau al oricărei creșteri a mortalității în exploatații.

Grupa de animale-țintă: păsări domestice din exploatațiile comerciale

Supraveghere complementară bazată pe riscuri

Supravegherea complementară a păsărilor domestice sub raportul influenței aviare se realizează prin teste serologice RIHA.

Grupa de păsări-țintă: rațe, găște și prepelițe din exploatațiile comerciale.

Supravegherea serologică prin RIHA pentru influența aviară se realizează numai la rațe, găște și prepelițe:

a) în toate exploatațiile de creștere pentru reproducție și selecție, precum și în cele de ouă de consum se testează în mod obligatoriu un număr de 25 de probe/exploatație/an.

Păsările la care rezultatele testelor serologice RIHA H5/H7 sunt pozitive se supun investigațiilor virusologice și testelor de biologie moleculară: izolare de virus, tipizare, secvențiere.

Responsabilitatea recoltării probelor de la păsările domestice din exploatațiile comerciale aparține medicului veterinar oficial.

b) în exploatațiile cu profil de creștere tineret, pentru păsări de curte care aparțin speciei Anseriformes (palmipede), înaintea vânzării loturilor de boboci cu vârsta de aproximativ 21 de zile, operatorul economic are obligația de a recolta 5 probe/lot pentru efectuarea testelor RIHA în direcția influenței aviare.

Pe teritoriul județului Ialomița există un număr de 24 localități, situate în zone cu risc crescut „localități țintă”.

✓ STABILIREA PROGRAMELOR DE MĂSURI ÎN CAZUL CONFIRMĂRII UNOR FOCARE DE BOALĂ

- Măsurile care se vor lua în focarul de boală
- Măsurile care se vor aplica în zonele de restricție
 - Măsurile din zona de protecție
 - Măsurile care se vor aplica în zona de supraveghere

✓ SĂ EFECTUEZE ANCHETA EPIDEMIOLOGICĂ ÎN CAZUL APARIȚIEI FOCARELOR/CAZURILOR DE BOALĂ.

✓ ÎN VEDEREA DESCURAJĂRII COMERȚULUI ILICIT CU PĂSĂRI VII, SE ORGANIZEAZĂ, ÎMPREUNĂ CU REPREZENTANȚII I.P.J. IALOMIȚA, CONTROALE ÎN TRAFIC PE ÎNTREG TERITORIUL JUDEȚULUI

TRIBUȚIILE OPERATORILOR

✓ ÎNTOCMIREA ȘI IMPLEMENTAREA PLANURILOR DE BIOSECURITATE, PENTRU FIECARE EXPLOATAȚIE DEȚINUTĂ.

TRIBUȚIILE ALTOR AUTORITĂȚI PUBLICE

✓ CONFORM PROGRAMELOR DE MĂSURI ÎNTOCMITE ȘI APROBATE PRIN ȘEDINȚE EXTRAORDINARE ALE C.L.C.B. IALOMIȚA.

Sinteza anului 2023:

- a fost realizată supravegherea, prin prelevarea de probe specifice, la nivelul localităților țintă și a exploatațiilor comerciale;
- au fost testate un număr de două păsări sălbatice, găsite moarte (lebădă de vară și barză);
- nu au fost înregistrate cazuri/focare de boală.

RABIA

ETIOLOGIE

RABIA este o boală infecțioasă gravă, transmisă de la animale vertebrate la om, produsă de un virus care atacă sistemul nervos. Odată ce apar simptome ale bolii efectul este **FATAL**.

Se transmite la om prin mușcătura sau zgârâietura unui animal infectat. Mușcăturile care afectează fața, capul, gâtul sau mâinile sunt considerate cu risc crescut.

IMPACTUL ECONOMIC ȘI ASUPRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE

IMPACTUL ECONOMIC

Bolile animalelor pot genera costuri economice semnificative, prin pierderea piețelor interne și a celor de export ale UE, precum și costuri directe de la bugetul UE și de la bugetele statelor membre pentru controlul bolilor în cauză.

Bolile animalelor se pot răspândi rapid, neținând cont de granițele naționale. UE desfășoară o politică activă în materie de sănătate animală și finanțează programele statelor membre vizând eradicarea, controlul și monitorizarea anumitor boli ale animalelor. Aceste programe au implicat fonduri UE în valoare de 1,3 miliarde de euro între 2009 și 2014 și acoperă acțiuni precum vaccinarea și testarea animalelor și despăgubirile acordate pentru animalele sacrificate. În funcție de tipul de boală, eradicarea este un exercițiu complex și poate dura mulți ani. Prin urmare, este nevoie de o abordare corespunzătoare la nivelul UE, însoțită de programe adecvate puse în aplicare de statele membre.

Costurile vaccinării antirabice a câinilor din timpul campaniei din octombrie-decembrie și din timpul vaccinărilor de completare sunt suportate integral de la bugetul de stat. Contravaloarea manoperei de vaccinare a pisicilor este suportată de către proprietarii acestora, iar contravaloarea vaccinului este suportată de la bugetul de stat.

IMPACTUL ASUPRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE

RABIA este o boală infecțioasă gravă, odată ce apar simptome ale bolii efectul fiind **FATAL**.

LEGISLAȚIE RELEVANTĂ

LEGISLAȚIE EUROPEANĂ

- ✓ REGULAMENTUL (UE) 2016/429 „Legea privind sănătatea animală”;
- ✓ REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2020/687 norme de prevenire și control al anumitor boli listate;
- ✓ Grantul CE de aprobare și cofinanțare a programelor veterinare ale României.

Există, de asemenea elaborat, un pachet legislativ național, după cum urmează:

- Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 35/2016, cu modificările și completările ulterioare - Programul acțiunilor strategice;
- Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 34/2006, privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici;
- Ord. A.N.S.V.S.A. nr. 79/2008, privind notificarea internă și declarea bolilor;
- H.G. nr. 1214/2009, privind metodologia pentru stabilirea și plata despăgubirilor ce se cuvin proprietarilor de animale tăiate, ucise sau altfel afectate în vederea lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor;
- ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 155 din 21 noiembrie 2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân
- HOTĂRÂRE nr. 1.059 din 11 decembrie 2013, pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân.

ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE

AUTORITATEA COMPETENTĂ LOCALĂ SANITARĂ VETERINARĂ

✓ INSTRUIREA OPERATORILOR

Sunt organizate periodic instruirii ale medicilor veterinari oficiali, concesionari, administratori ai fondurilor de vânatoare, vânători.

✓ INFORMAREA ȘI AVERTIZAREA POPULAȚIEI PRIN MATERIALE INFORMATIVE

✓ SUPRAVEGHEREA ÎN EXPLOATAȚIILE NONPROFESIONALE ȘI ÎN EXPLOATAȚIILE COMERCIALE DE CREȘTERE A ANIMALELOR, INCLUSIV ÎN EXPLOATAȚIILE COMERCIALE DE TIP A

- Monitorizarea realizării supravegherii pasive, prin medicii veterinari de liberă practică împuterniciți, medicii veterinari oficiali

a) prin examinare clinică obligatorie și punerea sub observație timp de 14 zile a animalelor care au mușcat sau zgâriat persoane și/sau animale;

Grupa de animale-țintă:

1. În cazul animalelor suspecte de rabie și care au mușcat/zgâriat unul sau mai multe animale dintr-o exploatație, de orice fel, se aplică prevederile Normei sanitare veterinare privind măsurile generale de prevenire și control al rabiei la animalele domestice și sălbatice, aprobată prin Ordinul președintelui ANSVSA nr. 29/2008, cu modificările și completările ulterioare.
2. De la cadavrele animalelor suspecte de turbare și ucise se recoltează capul/creierul și apoi se distrug în întregime, nejupte.
3. După eliminarea animalelor bolnave și confirmarea bolii, animalele sănătoase, rămase în exploatație, pot părăsi exploatația după cel puțin 30 zile, odată cu ridicarea restricțiilor oficiale.
4. Animalele ucise/moarte, care sunt suspecte de rabie, se testează pentru această boală.

b) Prin examene de laborator la animalele moarte/suspecte și ucise, pe drumuri rutiere, forestiere, exploatații nonprofesionale etc., care au manifestat tulburări de comportament care pot fi atribuite rabiei.

Grupa de animale-țintă:

- animalele moarte/ucise pe drumuri rutiere, forestiere, exploatații nonprofesionale, suspecte de rabie.

Investigații de laborator:

a) în cazul suspiciunii de boală:

- examen prin IFD; sau
- inoculare intracerebrală a șoarecilor sau inoculare pe culturi celulare, atunci când IFD este negativ, în cazul expunerii umane;
- confirmarea bolii se realizează prin examen IFD în conformitate cu prevederile manualului de diagnostic al OIE;

b) în cazul carnișierelor domestice și sălbatice găsite moarte:

- examen prin IFD cu eliberare de buletin de analiză.

✓ **VACCINAREA ORALĂ A VULPIILOR PRIN DISTRIBUȚIE MANUALĂ LA VIZUINĂ (SE REALIZEAZĂ PRIN MEDICII VETERINARI OFICIALI AI DSVSA ÎMPREUNĂ CU GESTIONARIILOR FONDURILOR CINEGETICE).**

✓ **REALIZAREA PROGRAMULUI DE ÎMPUȘCARE ȘI RECOLTARE VULPI ÎN VEDEREA DETERMINĂRII EFICIENȚEI VACCINĂRII (SUPRAVEGHEREA ACTIVĂ) ÎMPREUNĂ CU GESTIONARIILOR FONDURILOR CINEGETICE.**

✓ **MONITORIZAREA REALIZĂRII PROGRAMULUI DE VACCINARE PROFILACTICĂ LA ANIMALELE DE COMPANIE, DOMESTICE ȘI SĂLBATICE ÎN VEDEREA ERADICĂRII RABIEI PE TERITORIUL ROMÂNIEI.**

Vaccinarea profilactică antirabică a câinilor, pisicilor, dihorilor domestici, câinilor de stână, animalelor din adăposturi speciale, precum și a animalelor sălbatice din grădini zoologice, circuri și alte spații în care acestea sunt adăpostite este obligația proprietarilor și a deținătorilor de animale, persoane fizice sau juridice, cu respectarea legislației sanitar-veterinare în vigoare.

Vaccinarea antirabică a câinilor și pisicilor în vârstă de peste 3 luni se realizează în campanie, o dată pe an, în perioada octombrie-decembrie, dar nu mai târziu de un an de la ultima vaccinare, urmată de vaccinări de completare la animalele care nu au putut fi vaccinate în timpul campaniei.

✓ **STABILIREA PROGRAMELOR DE MĂSURI ÎN CAZUL CONFIRMĂRII UNOR FOCARE DE BOALĂ**

ATRIBUȚIILE PROPRIETARILOR

- ✓ VACCINAREA ANTIRABICĂ A CÂINILOR ȘI PISICILOR ÎN VÂRSTĂ DE PESTE 3 LUNI.
- ✓ IDENTIFICAREA, PRIN MICROCHIPARE, A CÂINILOR DEȚINUȚI.

ATRIBUȚIILE ALTOR AUTORITĂȚI PUBLICE

- ✓ CONFORM PROGRAMELOR DE MĂSURI ÎNTOCMITE ȘI APROBATE PRIN ȘEDINȚE EXTRAORDINARE ALE C.L.C.B. IALOMIȚA.
- ✓ CONFORM ACTELOR NORMATIVE PRIVIND GESTIONAREA CÂINILOR FĂRĂ STĂPÂN.

SINTEZA 2023

Situația vaccinărilor antirabice pentru campania octombrie 2023 - decembrie 2023 este următoarea:

Efectiv de câini cu stăpân existent	Efectiv de pisici existent	Efectiv câini vaccinați Oct. - Dec. 2023	Efectiv pisici vaccinate Oct. - Dec. 2023	Procent realizare vaccinare câini	Procent realizare vaccinare pisici
40345	4498	36732	4418	91,04%	98,22%

Cauze obiective care au dus la neimunizarea întregului efectiv:

- una din C.S.V.C., de pe raza județului, nu este concesionată, având o populație de câini estimată la 1754 capete.

Supravegherea pasivă - animale domestice și sălbatice, pe specii, testate în perioada 01.01. - 31.12.2023

Tip animal	Specia	Nr. animale testate	Metoda de diagnostic	Rezultat
Domestic	Canide	2	IFD	Negativ
	Feline	2	IFD	Negativ
	Bovine	1	IFD	Negativ

Sălbatic	Şacal	23	IFD	Negativ
Sălbatic	Vulpi	37	IFD	Negativ

Animalele testate au fost găsite moarte sau ucise pe drumuri rutiere sau au manifestat tulburări de comportament ce au dus spre suspiciunea de rabie.

DIRECTOR EXECUTIV,
Dr. MIHAI PUJA
Medic primar veterinar

Întocmit,
Dr. Moldoveanu Mihai